

כיצד להיאבק בנסיגה דמוקרטית ולהצליח: לקחים מהחברה האזרחית הצ'כית

במסגרת יוזמת **השותפות הליברלית הבין-לאומית** של מכון מיתווים, נערך פאנל מומחים העוסק במאבק המוצלח של החברה האזרחית הצ'כית בנסיגה הדמוקרטית בתחומה. מתוך ניתוח פעילותה הענפה, עולות מספר תובנות חשובות עבור גיבוש המחנה הליברלי בארץ וקידום יעדיו.

תהליכי הנסיגה הדמוקרטית בצ'כיה

- בניגוד להונגריה ופולין, הדמוקרטיה הצ'כית נוסדה מתוך התפתחות של מעמד ביניים משכיל ורחב היקפים, בעל מאפיינים חילוניים ותעשייתיים. עבור החברה הצ'כית, המסורת הדמוקרטית היא חלק בלתי נפרד מזהותה.
- בשנת 2017, נבחר המיליארדר הצ'כי, אנדריי באביש, לראשות הממשלה לאחר שהוביל קמפיין פופוליסטי, אנטי-מערכתי ומשסע.
- במהלך כהונתו, באביש פעל לקידום האינטרסים הכלכליים שלו, תוך ניסיון להחלשת שומרי הסף של הדמוקרטיה, ובראשם החברה האזרחית והתקשורת הצ'כית.
- עם זאת, החברה האזרחית והתקשורת הובילו לתנועת מחאה ציבורית אדירה, שאף עודדה קידום חקירה פלילית כנגד באביש בחשד למעילות כספים מהאיחוד האירופי לטובת עסקיו.
- ניסיונותיו של באביש לדיכוי הדמוקרטיה היו הססנים אל מול האקטיביזם של החברה האזרחית הצ'כית, ולאחר קדנציה אחת בלבד הממשלה בראשותו הוחלפה.

המתכון להצלחה לפי המודל הצ'כי

- **הרחבת המאבק באזורי הפריפריה:** יצירת תשתיות מחאה מעבר לערים המרכזיות, תוך חיבור ושיתוף פעולה עם מפלגות האופוזיציה.
- **תרגום המחאה בשטח לכוח פוליטי:** הרכבת קולאציה רחבה של מפלגות ותנועות שונות בעלת מטרה אחת ויחידה: הגנה על הדמוקרטיה הליברלית. בסופו של דבר, ההצלחה באה לידי ביטוי באמצעות שינוי דפוסי הצבעה בקלפי, עבור מפלגות המייצגות את המחנה הליברלי.
- **איחוד מסרים:** יש לפעול למען יצירת קונצנזוס רעיוני בתוך הקואליציה: מאבק מול פופוליזם א-ליברלי מפריד ומשסע דורש מסרים אחידים סביב עקרונות היסוד של הדמוקרטיה הליברלית.
- **הדגשת צדקת הדרך וכוחו המוסרי של המאבק הליברלי בפני הציבור:** יש להוביל לקידום קמפיין חיובי אודות חשיבותה של הדמוקרטיה הליברלית עבור תפקוד המדינה. רק בדמוקרטיה ליברלית, השלטון על מנגנוניו יכול להוביל למדיניות אפקטיבית בסוגיות שונות עבור טובת אזרחי המדינה.
- **בניית מארג בין-לאומי של בריתות ליברליות:** יש להוביל לתהליכי למידה והשפעה הדדית בין ארגונים, תנועות ומכוני מחקר בארץ ובעולם.

האתגרים והקשיים עבור המחנה הליברלי בארץ בראיית הצ'כים

- **הדומיננטיות של המרכיב הלאומני-דתי בנסיגה הדמוקרטית:** מלבד השחיתות והרצון לשמר כוח פוליטי בלתי מוגבל, סוגיית הכיבוש והעליונות היהדות האורתודוקסית מניעים את גלגלי המהפכה המשפטית, ומהווים סיכון של ממש למעמד הדמוקרטיה הליברלית בישראל.
- **ההטרוגניות של החברה בישראל:** בשונה מצ'כיה, החברה בישראל מורכבת מזרמים, עדות ומגזרים שונים בעלי סוגיות מגוונות ומתנגשות. ההטרוגניות של החברה בישראל מציבה אתגר משמעותי ליצירת קואליציה פוליטית רחבה שתיאבק בנסיגה הדמוקרטית.
- **כרסום עמוק בכוחם של שומרי הסף:** בניגוד לבאביש, ממשלת נתניהו החלה בצעדים חמורים יותר כנגד מוסדות יסוד של הדמוקרטיה הישראלית, ומתוך כוונה לקדם שלטון סמכותני א-ליברלי.

אנחנו מזמינים אתכם.ן לעקוב אחרינו עבור אירועים ופרסומים נוספים
במסגרת השותפות הליברלית הבין-לאומית

הדוברים המרכזיים

DR. PETRA GAUSTI
ASSOCIATE PROFESSOR
OF DEMOCRATIC THEORY,
CHARLES UNIVERSITY

DR. KAREL KOUBA
ASSOCIATE
PROFESSOR OF
POLITICAL SCIENCE,
UNIVERSITY OF
HRADEC KRÁLOVÉ

DR. JAROMÍR MAZÁK
SOCIOLOGIST AND
DIRECTOR OF RESEARCH,
STEM

[קישור להקלטה](#)

